

Dyslexie en studie

Een selecte groep mensen

In Vlaanderen verscheen de film 'Studeren met dyslexie' waarin jonge professionals met dyslexie aan het woord komen over hun studie en carrière. Bij het verhaal over de voorzieningen zal menige Nederlandse student met dyslexie z'n vingers aflikken. Zeker na het debat hier of studenten met dyslexie wel dokter mogen worden.

Kunnen studenten met dyslexie wel worden toegelaten tot de studie geneeskunde? Die discussie werd opgeworpen door een column van Aalt Bast, hoogleraar bij de Universiteit van Maastricht, in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde (augustus 2010). Bast tegen studenten met dyslexie: Ga nu eerst maar eens een regulier schriftelijk tentamen afleggen. Als dat twee keer niet lukt, zien we wel verder.

Arts met dyslexie

Later stelde ook Peter de Leeuw, voorzitter van het landelijke overleg examencommissies geneeskunde, in de Volkskrant (15 september) dat een arts met dyslexie een gevaar zou kunnen vormen voor de patiënt, omdat hij bijvoorbeeld verkeerde medicijnen zou kunnen voorschrijven. Diverse collega's bleken dat niet met hem eens te zijn. Een van hen was de radioloog J. Reekers, die met zijn dyslexie al dertig jaar arts is.

Reekers (VK 17 september): 'Ik heb het artikel tweemaal moeten lezen en dit niet vanwege mijn eigen dyslexie, voordat doordrong wat hier werkelijk staat en wat het betekent.'

'Ik weiger te geloven dat ik een gevaar ben voor mijn studenten'

Reekers geeft aan dat dit idee niet is gebaseerd op enig wetenschappelijk onderzoek en vervolgt dat het zeer de vraag is of we van een groep willekeurige 18-jarige VWO-scholieren kunnen bepalen

wie wel of niet een goede arts zal worden. Reekers heeft een enorme staat van dienst en stelt: 'Ik weiger te geloven dat ik een gevaar ben voor mijn studenten'. Jan Molenaar, emeritus hoogleraar Erasmus MC, reageerde op de site van het NTVG (Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde). Hij vertelt daar van een collega die geen kans zag om ingeschreven te worden bij een van de medical schools in de VS en daarom door zijn ouders naar een opleiding voor loodgieter werd

gestuurd. Toen er ontdekt werd dat hij dyslectisch was en er rekening mee werd gehouden, is hij tenslotte een zeer succesvolle kinderchirurg geworden. Molenaar: 'In plaats van dyslectische studenten uit te sluiten van de artsens studie zou het beter zijn de begeleiding voor dyslectische studenten bij de studie geneeskunde te intensiveren, goede toekomstperspectieven voor hen te creëren waarbij de veilige beoefening van de geneeskunde ook door hen mogelijk wordt. Er staat namelijk nogal wat op het spel: namelijk de toekomst van vaak hoogbegaafde jonge mensen, die dokter willen worden.'

Verademing

Dan is de situatie aan de Universiteit van Gent volgens de dvd 'Studeren met dyslexie' wel een ander verhaal. Daar lijkt voldoende ruimte te zijn om voorzieningen te krijgen bij de examens om de talenten van de studenten ruim baan te geven. Althans voor de jonge mensen die in de dertig minuten durende documentaire in beeld komen. Ze geven zelfs aan dat het eenmaal op de 'univ'(ersiteit) veel beter ging met het leren en studeren, omdat er minder prestatiedruk was bij de zaken waar ze moeite mee hadden. 'Op school werd er vooral gelet op fouten', zegt bioloog Ward De Spiegellaere, 'maar in het werk en bij de studie gaat het vooral om de communicatie en te laten zien wat je kan'. Historicus Broos Delanote noemt het een verademing dat hij mondeling examens mocht doen en bij schriftelijk werk de spellingsfouten niet meegerekend werden. Delanote is zelf

De dvd, een documentaire van Fabio Wuytack (zelf dyslecticus), is te zien via www.dyslexie.ugent.be en gratis te verkrijgen via sigried.lievens@ugent.be. Voor informatie in Nederland over studie en dyslexie: www.handicap-studie.nl.

die heel hard werkt

ook les gaan geven, 'want als je je lessen goed voorbereid, kunnen dyslectici dat ook'. Hij werkt alleen niet op het bord, maar maakt alle sheets vooraf om ze te controleren op spelling. Stuk voor stuk geven de geïnterviewden aan hun eigen manier te hebben gevonden om met de problemen om te gaan. De een maakt van z'n boeken bijna echte kleurboeken, zoveel wordt er gewerkt met markeerstiften. De ander moet de stof helemaal visualiseren om de inhoud weer terug te kunnen halen. De Spiegellaere had al snel bij de prof voor elkaar dat hij bij schriftelijk werk mondeling feedback mocht geven. Dierenarts Ann Driessens trof een prof die haar zei: 'Lees nou eerst alle vragen maar rustig door, dan kom ik over een half uur terug en als je het dan niet hebt begrepen zal ik ze op een andere manier stellen.' 'Dat was echt chapeau en ik moet zeggen dat het examen toen ook echt goed ging.' Het kostte ze wel allemaal extra doorzet-

tingsvermogen, energie en tijd om hun studie af te ronden. Zo heeft filosoof Onno Timmerman nooit vakanties genomen omdat hij al z'n tijd nodig had voor het vele leeswerk bij zijn studie. Toch, hij die in het lager onderwijs niet mee kon komen en bij de inschrijving op de universiteit niet wist hoe hij het woord 'wijsbegeerte'

'Je gunt een slechtziende student toch ook een bril bij examens'

moest spellen, was bij de eerste examens een van de besten en sloot later elk studiejaar met onderscheiding af.

Selecte groep

De behaalde overwinningen heeft ze ook sterk gemaakt, vinden ze zelf. Hoogleraar Brysbaert van het Centrum voor Leeson-

derzoek noemt studenten met dyslexie 'een zeer selecte groep mensen die heel hard werkt om er te komen'. Dat het hier om een bijzondere groep getalenteerde individuen gaat zien we ook aan Delanote, die lezen pas leuk ging vinden toen hij de werken van de grote filosoof Nietzsche las. Annemie Desoete, hoogleraar bij de onderzoeksgroep ontwikkelingsstoornissen, noemt het de plicht om hen die kans te geven omdat je 'een slechtziende student toch ook een bril gunt bij de examens'.

In Gent blijken er voorzieningen mogelijk als gratis software om teksten in spraak om te zetten, gratis gedigitaliseerde cursussen, extra tijd bij examens, spreiding van examens in de tentamenperiode, mondelinge in plaats van schriftelijke examens en extra voorzieningen bij de multiple choice vragen. Dat zal voor menige student met dyslexie in Nederland als muziek in de oren klinken. ■

Hoogvliegers en pechvogels

Een blank burgermeisje uit Amerika wordt verliefd op een Afrikaanse student en raakt zwanger. Als de kleine Barry twee jaar is, vertrekt de vader naar zijn geboorteland. Later wordt moeder verliefd op een ander, die uiteindelijk ook vertrekt. Samen met Barry reist ze hem achterna, naar een land vol geweld en armoede. Barry leert weerbaar en sterk te zijn. Later vertrekt de jonge jongen alleen naar de VS, om bij zijn grootouders te wonen. Uiteindelijk, na nog vele verwickelingen met onder meer opnieuw verhuizingen, discriminatie, slechte schoolresultaten, drugs, roken en feesten, denkt Barry: ik heb gewoon geen geluk. Hoe het afloopt? Barry heet eigenlijk Barack, en werd twee jaar geleden de eerste zwarte president van de VS. Zo begint het boek *Hoogvliegers en*

pechvogels van Liesbeth Groenhuijsen, over de psychische veerkracht van kinderen. Zij wil in haar boek laten zien dat het niet zozeer de hoeveelheid 'ongeluk' (binnen zekere grenzen) is die de afloop bepaalt, maar de manieren die we hebben ontwikkeld om tegenslag het hoofd te bieden en de betekenis die we er in het verhaal van ons leven aan kunnen geven. 'Als we de kleine Barry uit huis hadden geplaatst, wat zou er dan van hem geworden zijn?', vraagt ze zich af.

Hoogvliegers en pechvogels is een helder, mooi en interessant boek over veerkracht, en laat zien waar de kansen liggen voor ouders, hulpverleners en beleidsmakers. Het verhaal is gelardeerd met veel voorbeelden van bekende hoogvliegers. (MvA)

Auteur: Liesbeth Groenhuijsen
Uitgeverij Balans
ISBN: 978 94 600 3198 4
304 pagina's/€ 19,95